ข้อผิดของการใช้รูปวรรณยุกต์ในการเขียนของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษา

นางสาวเพชรรัตน์ มณฑา

วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-331-986-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

i18393263

ORTHOGRAPHIC ERRORS OF TONE MARKERS IN THAI APHASIC PATIENTS

Miss Petcharat Montha

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Linguistics
Department of Linguistics
Graduate School
Chulalongkorn University
Academic Year 1998

ISBN 974-331-986-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ข้อผิดของการใช้รูปวรรณยุกต์ในการเขียนของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษา
โดย	นางสาวเพชรรัตน์ มณฑา
ภาควิชา	ภาษาศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุดาพร ลักษณียนาวิน
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิง นิจศรี ชาญณรงค์ (สุวรรณเวลา)

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

_____คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์คุ่ภวัฒน์ ชุติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

_____ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์)

_____อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุดาพร ลักษณียนาวิน)

_____อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิง นิจศรี ชาญณรงค์)

_____กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รจนา ทรรทรานนท์)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพชรรัตน์ มณฑา : ข้อผิดของการใช้รูปวรรณยุกต์ในการเขียนของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษา (ORTHOGRAPHIC ERRORS OF TONE MARKERS IN THAI APHASIC PATIENTS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. สุดาพร ลักษณียนาวิน, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผศ. พญ. นิจศรี ชาญณรงค์ (สุวรรณเวลา), 157 หน้า. ISBN 974-331-986-7.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาข้อผิดของการใช้รูปวรรณยุกต์ในการสะกดคำของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อผิดของการใช้รูปวรรณยุกต์ที่เกิดขึ้นในการเขียนของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษากับพยาธิสภาพของสมอง

ผลการวิจัยสรุปได้เป็น 2 หัวข้อ คือ

1. ลักษณะของข้อผิดในการสะกดคำของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษามีดังนี้

1.1 ข้อผิดของการใช้รูปวรรณยุกต์ในการเขียนของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษามีมากกว่าคนปกติ และข้อผิดของการใช้วรรณยุกต์ในการเขียนของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษามีลักษณะเด่นชัดในคำที่เกิดจากกฎการสะกดคำ 2 ข้อ คือ คำเป็นสระยาวไม่มีพยัญชนะท้าย มีและไม่มีรูปวรรณยุกต์ และคำตายสระสั้นไม่มีพยัญชนะท้าย มีและไม่มีรูปวรรณยุกต์

1.2 ข้อผิดประเภทอื่น ได้แก่ ลักษณะข้อผิดที่นอกเหนือไปจากการสะกดวรรณยุกต์ผิด ซึ่งสามารถแยกภาษาของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษากับคนปกติได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษามีข้อผิดประเภทนี้มากเป็นพิเศษ

1.3 คำที่สะกดไม่ได้ พบเฉพาะในผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษาแต่ไม่พบในคนปกติ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างข้อผิดของการสะกดคำกับพยาธิสภาพทางสมองของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษา มีข้อสรุป คือ การสะกดคำผิดในการเขียนมีจำนวนแปรตามความรุนแรงของพยาธิสภาพทางสมอง ทั้งนี้ผู้ป่วยยังมีความบกพร่องที่แสดงออกทางด้านอื่นร่วมด้วย เช่น การพูด ข้อผิดในการสะกดคำยังเกิดจากปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อายุและความเสื่อมของสมรรถภาพทางร่างกายตามอายุของผู้ป่วย และความถี่ในการใช้ภาษาโดยเฉพาะภาษาเขียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ภาษาศาสตร์ ลายมือชื่อนิสิต เพชรรัตน์ มณฑา

สาขาวิชา ภาษาศาสตร์ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ปีการศึกษา 2541 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

C810951 : MAJOR LINGUISTICS
KEY WORD: ORTHOGRAPHIC ERRORS / APHASIC PATIENTS

PETCHARAT MONTHA. : ORTHOGRAPHIC ERRORS OF TONE MARKERS IN THAI APHASIC PATIENTS. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. SUDAPORN LUKSANEEYANAWIN, Ph.D. THESIS CO-ADVISOR : ASSIST. PROF. NIJASRI CHARNNARONG, M.D. 157 pp.
ISBN 974-331-986-7.

This thesis attempts to study the errors of tone markers in thai aphasic patients in terms of the Thai orthographical system, and the relations between the errors of tone markers and the cerebral pathology in thai aphasic patients.

The results of the study are as follows:

1. The study on the orthographic errors of the aphasic patients compared normal subjects, who belong to the same educational and socio-economic background as the patients, reveals that

1.1 The orthographic errors of tone markers in aphasic patients are higher than in normals and the orthographic errors of tone markers in aphasic patients exhibited clearly in words spelt by the two orthographic rules : words of long lived syllable without final consonant ending, with or without tone markers and words of short dead syllable without final consonant ending, with or without tone markers.

1.2 Other orthographic errors besides those of tone markers are these types of error helped distinguish aphasic patients from normals and they can be different between the orthographic errors of aphasic patients and normals clearly and there are more in aphasic patients.

1.3 Words which can' t be spelt are found only in aphasic patients.

2. The relation between the orthographic errors and the cerebral pathology of aphasic patients are as follows : the numbers of orthographic errors varied according to the degree of the cerebral pathology severity. Other defects such as speech production also helped in the diagnosis. Orthographic errors are also influenced by other factors such as age and the degenerations due to aging, and the frequency of written language use.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ภาษาศาสตร์ ลายมือชื่อนิสิต เพชรัชต์ มณฑา
สาขาวิชา ภาษาศาสตร์ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา 2541 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุดาพร ลักษณียนาวิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงนิจศรี ชาญณรงค์ (สุวรรณเวลา) อาจารย์ภาควิชาอายุรกรรม คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดต่าง ๆของการวิจัยตลอดมาจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัลยา ติงศภัทิย์ และรองศาสตราจารย์รจนา ทรรทรานนท์ จากภาควิชาโสตนาสิก ลาริงซ์วิทยา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำต่าง ๆที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจาก สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

วิทยานิพนธ์เล่มนี้คงจะไม่สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีหากปราศจาก อาจารย์พันตรีหญิง วรรณภา หารชุมพล แผนกเวชศาสตร์ฟื้นฟู โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ที่ให้ความช่วยเหลือในการค้นหาผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษาและให้คำแนะนำต่าง ๆในการฝึกพูดแก่ผู้ป่วยนั้น และ นายแพทย์ยงยุทธ เจียงวิริยชัยกูร ที่ช่วยเหลือในการค้นหาผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษาตลอดจนช่วยเก็บข้อมูลในระยะแรก นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์นายแพทย์สุรสิทธิ์ ชัยทองวงศ์วัฒนา อาจารย์ประจำภาควิชาสูติ-นรีเวชวิทยาคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความช่วยเหลือในการถ่ายรูปและทำสไลด์ ฟิล์มเอกซเรย์สมองของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษา นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น ตลอดจนเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยให้กำลังใจกับผู้วิจัยตลอดมา

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอระลึกถึงความรัก ความห่วงใยของพ่อแม่ น้อง ๆทุกคนที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....จ
กิตติกรรมประกาศ.....ฉ
สารบัญ.....ช
สารบัญตาราง.....ญ
สารบัญภาพ.....ฏ
บทที่ 1 บทนำ.....1
1.1 ความเป็นมาของภาษา.....1
1.2 วัตถุประสงค์.....6
1.3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....6
1.4 สมมุติฐานของการวิจัย.....8
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....8
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....9
2.1 การใช้รูปวรรณยุกต์ในการสะกดคำภาษาไทย.....9
2.2 กลไกของการแสดงออกทางภาษา.....10
2.3 ภาวะวิปกติภาษา.....12
2.4 ตำแหน่งของสมองกับหน้าที่ทางภาษา.....14
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....17
3.1 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....17
3.2 การเก็บข้อมูล..... 18
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 20
3.4 นิยามคำศัพท์เฉพาะและสัญลักษณ์ที่ใช้.....21
บทที่ 4 ภูมิหลังของผู้บอกภาษาทั้ง 5, ภูมิหลัง พยาธิสภาพและลักษณะทางภาษา
โดยรวมของกรณีศึกษาทั้ง 5.....23
4.1 กรณีศึกษาที่ 1..... 23
4.2 กรณีศึกษาที่ 2..... 25
4.3 กรณีศึกษาที่ 3..... 26
4.4 กรณีศึกษาที่ 4..... 28
4.5 กรณีศึกษาที่ 5..... 29

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.6 ผู้บอกภาษาคนที่ 1 31
4.7 ผู้บอกภาษาคนที่ 2 31
4.8 ผู้บอกภาษาคนที่ 3 32
4.9 ผู้บอกภาษาคนที่ 4 32
4.10 ผู้บอกภาษาคนที่ 5 32
บทที่ 5 การสะกดคำของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษา 34
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ 58
6.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล 58
6.2 ข้อเสนอแนะ 63
รายการอ้างอิง 64
ภาคผนวก 66
ประวัติผู้เขียน 157

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 5.1ก เปอร์เซ็นต์ของจำนวนคำที่สะกดผิดและเขียนไม่ได้ของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษา 35

ตารางที่ 5.1ข เปอร์เซ็นต์ของจำนวนคำที่สะกดผิดของคนปกติ 35

ตารางที่ 5.2ค เปอร์เซ็นต์ค่าเฉลี่ยจำนวนคำที่สะกดผิดและเขียนไม่ได้ของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษา 38

ตารางที่ 5.2ง เปอร์เซ็นต์ค่าเฉลี่ยจำนวนคำที่สะกดผิดของคนปกติ 38

ตารางที่ 5.3 ลักษณะการสะกดคำของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษาเทียบกับคนปกติ ชุดที่ 1 50

ลักษณะการสะกดคำของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษาเทียบกับคนปกติ ชุดที่ 2 51

ลักษณะการสะกดคำของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษาเทียบกับคนปกติ ชุดที่ 3 52

สรุปลักษณะการสะกดคำของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษาเทียบกับคนปกติ (1) 53

สรุปลักษณะการสะกดคำของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษาเทียบกับคนปกติ (2) 54

สรุปลักษณะการสะกดคำของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษาเทียบกับคนปกติ (3) 55

สรุปลักษณะการสะกดคำของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษาเทียบกับคนปกติ (4) 56

สรุปลักษณะการสะกดคำของผู้ป่วยที่มีภาวะวิปกติภาษาเทียบกับคนปกติ (5) 57

สารบัญภาพ

หน้า

รูปที่ 2.1 รูปแบบการรับรู้ภาษา..... 10
รูปที่ 2.2 รูปแบบการสร้างรูปภาษา..... 12
รูปที่ 2.3 ด้านข้างของสมองซีกซ้าย..... 16
รูปที่ 2.4 ภาพตัดขวางของสมองแสดงบริเวณที่เกี่ยวกับภาษา..... 16

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย